

EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS PARLAMENTS

PADOME

Briselē, 2022. gada 20. maijā
(OR. en)

2022/0138 (COD)

PE-CONS 21/22

POLCOM 27
COEST 373
CODEC 610

LEĢISLATĪVIE AKTI UN CITI DOKUMENTI

Temats: EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA par pagaidu tirdzniecības liberalizācijas pasākumiem, ar kuriem papildina tirdzniecības koncesijas, kas Ukrainas ražojumiem piemērojamas saskaņā ar Asociācijas nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Ukrainu, no otras puses

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES
REGULA (ES) 2022/...**

(... gada ...)

**par pagaidu tirdzniecības liberalizācijas pasākumiem,
ar kuriem papildina tirdzniecības koncesijas,
kas Ukrainas ražojumiem piemērojamas saskaņā ar Asociācijas nolīgumu
starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu
un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Ukrainu, no otras puses**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru¹,

¹ Eiropas Parlamenta 2022. gada 19. maija nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes ... lēmums.

tā kā:

- (1) Asociācijas nolīgums starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Ukrainu, no otras puses¹ (“Asociācijas nolīgums”), veido pamatu attiecībām starp Savienību un Ukrainu. Saskaņā ar Padomes Lēmumu 2014/668/ES² Asociācijas nolīguma IV sadaļa, kas attiecas uz tirdzniecību un ar tirdzniecību saistītiem jautājumiem, provizoriski tika piemērota no 2016. gada 1. janvāra, un tā stājās spēkā 2017. gada 1. septembrī pēc tam, kad to bija ratificējušas visas dalībvalstis.
- (2) Asociācijas nolīgums pauž Asociācijas nolīguma pušu (“Puses”) vēlmi stiprināt un paplašināt attiecības vērienīgā un inovatīvā veidā, veicināt un panākt pakāpenisku ekonomisko integrāciju un to darīt saskaņā ar tiesībām un pienākumiem, kas izriet no Pušu dalības Pasaules Tirdzniecības organizācijā.

¹ OV L 161, 29.5.2014., 3. lpp.

² Padomes Lēmums 2014/668/ES (2014. gada 23. jūnijs) par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu un provizoriski piemērotu Asociācijas nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Ukrainu, no otras puses, attiecībā uz nolīguma III sadaļu (izņemot noteikumus par attieksmi pret trešo valstu valstspiederīgajiem, kas kā darba ņēmēji likumīgi nodarbināti otras puses teritorijā) un IV, V, VI un VII sadaļu, kā arī saistītajiem pielikumiem un protokoliem (OV L 278, 20.9.2014., 1. lpp.).

- (3) Asociācijas nolīguma 2. pants cita starpā paredz, ka Asociācijas nolīguma būtiskas sastāvdaļas ir demokrātijas principu, cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošana, kā arī suverenitātes un teritoriālās integritātes, robežu neaizskaramības un neatkarības principu ievērošanas veicināšana.
- (4) Asociācijas nolīguma 25. pants paredz, ka, ievērojot 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību (“*GATT* 1994”) XXIV pantu, pakāpeniski tiek izveidota brīvās tirdzniecības zona starp Pusēm. Šajā nolūkā Asociācijas nolīguma 29. pants paredz muitas nodokļu pakāpenisku atcelšanu saskaņā ar tajā iekļautajiem sarakstiem un iespēju paātrināt un paplašināt šādas atcelšanas darbības jomu. Asociācijas nolīguma 48. pants paredz, ka, pirms starp Pusēm tiek piemēroti antidempinga pasākumi, ir jāņem vērā sabiedrības intereses.

- (5) Kopš 2022. gada 24. februāra īstenotā neprovocētā un nepamatotā Krievijas kara agresija pret Ukrainu ir būtiski negatīvi ietekmējusi Ukrainas spēju tirgoties ar pārējo pasauli, gan tāpēc, ka ir iznīcināta ražošanas jauda, gan arī tāpēc, ka ievērojama daļa transportlīdzekļu nav pieejama, jo ir slēgta piekļuve Melnajai jūrai. Šādos ārkārtas apstākļos un lai mazinātu Krievijas kara agresijas pret Ukrainu radīto negatīvo ekonomisko ietekmi, ir nepieciešams paātrināt ciešāku ekonomisko attiecību veidošanu starp Savienību un Ukrainu, lai ātri sniegtu atbalstu Ukrainas iestādēm un iedzīvotājiem. Tādēļ ir nepieciešami un lietderīgi stimulēt tirdzniecības plūsmas un muitas nodokļu tirdzniecībai starp Savienību un Ukrainu atcelšanas paātrināšanas nolūkā piešķirt visiem ražojumiem koncesijas tirdzniecības liberalizācijas pasākumu veidā.
- (6) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 21. panta 3. punktu Savienībai ir jānodrošina konsekvence savas ārējās darbības dažādās jomās. Atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 207. panta 1. punktam kopējā tirdzniecības politika ir jāīsteno, ievērojot Savienības ārējās darbības principus un mērķus.

- (7) Ar šo regulu noteiktajiem tirdzniecības liberalizācijas pasākumiem vajadzētu būt šādiem:
- i) ieveduitas nodokļu pilnīga apturēšana (“preferenciāli muitas nodokļi”) rūpniecības preču importam no Ukrainas; ii) ieviešanas cenu sistēmas piemērošanas augļiem un dārzeņiem apturēšana; iii) tarifa likmes kvotu apturēšana un ievaduitas nodokļu pilnīga apturēšana; iv) atkāpjoties no Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/1036¹ 14. panta 1. punkta pirmās daļas, antidempinga maksājumi par šīs regulas piemērošanas laikā veiktu Ukrainas izcelsmes importu nebūtu jāiekasē nevienā brīdī, pat ne pēc šīs regulas termiņa beigām; un v) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2015/478² piemērošanas pagaidu apturēšana. Ar minētajiem pasākumiem Savienība uz laiku sniegs pienācīgu ekonomisko un finansiālo atbalstu Ukrainai un skartajiem ekonomikas dalībniekiem.
- (8) Lai novērstu krāpšanu, šajā regulā paredzētie preferenciāli režīmi būtu jāpiemēro ar nosacījumu, ka Ukraina ievēro visus attiecīgos nosacījumus Asociācijas nolīgumā paredzēto priekšrocību saņemšanai, tai skaitā attiecīgo ražojumu izcelsmei piemērojamos noteikumus un ar tiem saistītās procedūras, kā arī ar nosacījumu, ka Ukraina iesaistās ciešā administratīvā sadarbībā ar Savienību, kā paredzēts Asociācijas nolīgumā.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/1036 (2016. gada 8. jūnijs) par aizsardzību pret importu par dempinga cenām no valstīm, kas nav Eiropas Savienības dalībvalstis (OV L 176, 30.6.2016., 21. lpp.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/478 (2015. gada 11. marts) par kopīgiem importa noteikumiem (OV L 83, 27.3.2015., 16. lpp.).

- (9) Ukrainai vajadzētu atturēties ieviest jaunus nodokļus vai maksājumus ar līdzvērtīgu ietekmi un jaunus kvantitatīvus ierobežojumus vai pasākumus ar līdzvērtīgu ietekmi, kā arī tai vajadzētu atturēties palielināt pašreizējos nodokļus vai maksājumus vai atturēties ieviest jebkādu citus ierobežojumus tirdzniecībai ar Savienību, ja vien tas nav skaidri pamatojams kara apstākļu dēļ. Komisijai vajadzētu būt pilnvarām gadījumā, kad Ukraina neizpilda kādu no minētajiem nosacījumiem, uz laiku pilnībā vai daļēji apturēt ar šo regulu izveidotos preferenciālus režīmus.
- (10) Asociācijas nolīguma 2. pants cita starpā paredz, ka demokrātijas principu, cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošana, kā arī cīņa pret masu iznīcināšanas ieroču un ar tiem saistītu materiālu izplatīšanu un to piegādes līdzekļiem ir būtiskas Asociācijas nolīguma sastāvdaļas. Turklāt Asociācijas nolīguma 3. pantā ir noteikts, ka tiesiskums, laba pārvaldība, cīņa pret korupciju, cīņa pret starptautiska mēroga organizētās noziedzības un terorisma dažādām izpausmēm, ilgtspējīgas izaugsmes sekmēšana un efektīvas daudzpusējās attiecības ir īpaši svarīgi faktori, kas veicina Pušu attiecības. Ir lietderīgi, tāpat kā saskaņā ar citiem Savienības noslēgtajiem asociācijas nolīgumiem, ieviest iespēju uz laiku apturēt ar šo regulu izveidotos preferenciālus režīmus gadījumā, ja Ukraina neievēro Asociācijas nolīguma vispārējos principus.

- (11) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai uz laiku apturēt preferenciālus režīmus un ieviest korektīvus pasākumus, kā minēts šīs regulas 3. un 4. pantā, gadījumos, kad saskaņā ar šo regulu veikts imports būtiski ietekmē vai var ietekmēt Savienības ražotājus, kas ražo līdzīgus vai tieši konkurējošus ražojumus. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011¹.
- (12) Ir jāparedz iespēja, pamatojoties uz Komisijas veiktu izmeklēšanu, no jauna ieviest saskaņā ar Asociācijas nolīgumu parasti piemērojamus muitas nodokļus jebkuru tādu ražojumu importam, kuri ietilpst šīs regulas piemērošanas jomā un rada vai draud radīt nopietnas grūtības Savienības ražotājiem, kas ražo līdzīgus vai tieši konkurējošus ražojumus.
- (13) Komisijas gada ziņojumā par to, kā tiek īstenota padziļinātā un visaptverošā brīvās tirdzniecības zona, kas ir Asociācijas nolīguma sastāvdaļa, būtu jāiekļauj rūpīgs šajā regulā noteikto tirdzniecības liberalizācijas pasākumu īstenošanas novērtējums.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

- (14) Ņemot vērā steidzamību, kas saistīta ar Krievijas kara agresijas pret Ukrainu izraisīto situāciju, tiek uzskatīts par lietderīgu piemērot izņēmumu attiecībā uz astoņu nedēļu laikposmu, kas paredzēts LES, LESD un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam pievienotā Protokola Nr. 1 par valstu parlamentu lomu Eiropas Savienībā 4. pantā.
- (15) Ņemot vērā ārkārtas situāciju Ukrainā, šajā regulā būtu jānosaka atbilstošs pārejas noteikums un tai būtu jāstājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Tirdzniecības liberalizācijas pasākumi

1. Tiek ieviesti šādi preferenciāli režīmi:
 - a) Preferenciālie muitas nodokļi par konkrētu Ukrainas izcelsmes rūpniecības preču importu Savienībā, kurām saskaņā ar Asociācijas nolīguma I pielikuma A daļu septiņu gadu laikā pakāpeniski ir jāsamazina nodokļi, ir nulle;
 - b) Ieviešanas cenu sistēmas piemērošanu aptur attiecībā uz ražojumiem, kuriem tā tiek piemērota, kā norādīts Asociācijas nolīguma I pielikuma A daļā. Minēto ražojumu importam nepiemēro muitas nodokļus;
 - c) Aptur visas Asociācijas nolīguma I pielikuma A daļā noteiktās tarifu likmes kvotas, un ražojumus, uz kuriem attiecas šīs kvotas, no Ukrainas Savienībā ļauj ievest bez muitas nodokļu piemērošanas.
2. Atkāpjoties no Regulas (ES) 2016/1036 14. panta 1. punkta pirmās daļas, antidempinga maksājumus par šīs regulas piemērošanas laikā veiktu Ukrainas izcelsmes importu neiekasē nevienā brīdī, pat ne pēc šīs regulas termiņa beigām.
3. Uz laiku aptur Regulas (ES) 2015/478 piemērošanu Ukrainas izcelsmes importam.

2. pants

Nosacījumi preferenciālu režīmu piešķiršanai

Preferenciālus režīmus, kas noteikti 1. panta 1. punkta a), b), un c) apakšpunktā, piešķir ar šādiem nosacījumiem:

- a) atbilstība Asociācijas nolīgumā noteiktajiem ražojumu izcelsmes noteikumiem un ar tiem saistītajām procedūrām;
- b) Ukraina atturas ieviest jaunus nodokļus vai maksājumus ar līdzvērtīgu ietekmi un jaunus kvantitatīvus ierobežojumus vai pasākumus ar līdzvērtīgu ietekmi attiecībā uz importu, kura izcelsme ir Savienībā, kā arī palielināt pašreizējos nodokļus vai maksājumus un ieviest jebkākus citus ierobežojumus, ieskaitot diskriminējošus iekšējus administratīvus pasākumus, ja vien tas nav skaidri pamatojams kara apstākļu dēļ; un
- c) Ukraina ievēro demokrātijas principus, cilvēktiesības un pamatbrīvības, un tiesiskuma principu, kā arī īsteno pastāvīgus un konsekventus centienus korupcijas un nelikumīgu darbību apkarošanai, kā paredzēts Asociācijas nolīguma 2., 3. un 22. pantā.

3. pants

Pagaidu apturēšana

1. Ja Komisija uzskata, ka ir pietiekami pierādījumi tam, ka Ukraina neievēro šīs regulas 2. pantā izklāstītos nosacījumus, tā var ar īstenošanas aktu pilnībā vai daļēji apturēt 1. panta 1. punkta a), b), un c) apakšpunktā noteiktos preferenciālus režīmus. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 5. panta 2. punktā.
2. Ja dalībvalsts pieprasa Komisijai apturēt kādu no preferenciāliem režīmiem, jo Ukraina nav ievērojusi 2. panta b) apakšpunktā izklāstītos nosacījumus, Komisija četru mēnešu laikā pēc šāda pieprasījuma saņemšanas iesniedz pamatotu atzinumu par to, vai apgalvojums, ka Ukraina neievēro nosacījumus, ir pamatots. Ja Komisija secina, ka apgalvojums ir pamatots, tā sāk šā panta 1. punktā minēto procedūru.

4. pants

Drošības klauzula

1. Ja Ukrainas izcelsmes ražojumu importē saskaņā ar noteikumiem, kas Savienības ražotājiem, kas ražo līdzīgus vai tieši konkurējošus ražojumus, rada vai draud radīt nopietnas grūtības, minētā ražojuma importam jebkurā brīdī var no jauna ieviest muitas nodokļus, kas tam parasti būtu piemērojami saskaņā ar Asociācijas nolīgumu.

2. Komisija cieši uzrauga šīs regulas ietekmi, cita starpā attiecībā uz cenām Savienības tirgū, ņemot vērā informāciju par to ražojumu eksportu, importu un ražošanu Savienībā, uz kuriem attiecas šajā regulā noteiktie tirdzniecības liberalizācijas pasākumi.
3. Komisija pieņem lēmumu par izmeklēšanas sākšanu saprātīgā termiņā:
 - a) pēc dalībvalsts pieprasījuma;
 - b) pēc tādas juridiskas personas vai apvienības, kas nav juridiska persona, pieprasījuma, kura rīkojas Savienības ražošanas nozares vārdā, proti, visu vai lielākās daļas tādu Savienības ražotāju vārdā, kas ražo līdzīgus vai tieši konkurējošus ražojumus; vai
 - c) pēc savas iniciatīvas, ja Komisijai ir skaidrs, ka pastāv pietiekami pirmšķietami pierādījumi par nopietnām grūtībām Savienības ražotājiem, kas ražo līdzīgus vai tieši konkurējošus ražojumus, kā minēts 1. punktā.

“Lielākā daļa Savienības ražotāju, kas ražo līdzīgus vai tieši konkurējošus ražojumus” – šā punkta nolūkiem nozīmē Savienības ražotājus, kuru kopējā saražotā produkcija veido vairāk nekā 50 % no saražoto līdzīgo vai tieši konkurējošo ražojumu Savienības produkcijas kopējā apjoma, ko saražojusi tā Savienības ražošanas nozares daļa, kura ir vai nu atbalstījusi pieprasījumu, vai to noraidījusi, un kura veido ne mazāk kā 25 % no līdzīgo vai tieši konkurējošo ražojumu kopējās produkcijas, ko saražojusi Savienības ražošanas nozare.

4. Ja Komisija nolemj sākt izmeklēšanu, tā *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* publicē paziņojumu, kurā tā paziņo par izmeklēšanas sākšanu. Paziņojumā sniedz saņemtās informācijas kopsavilkumu un norāda, ka jebkāda svarīga informācija būtu jānosūta Komisijai. Tajā norāda termiņu, kurā ieinteresētās personas rakstiski var paust savu viedokli. Šāds termiņš nepārsniedz četrus mēnešus no paziņojuma publicēšanas dienas.
5. Komisija vāc visu informāciju, ko tā uzskata par vajadzīgu, un tā iegūto informāciju var pārbaudīt, sazinoties ar Ukrainu vai jebkuru citu atbilstīgu avotu. Komisijai var palīdzēt tās dalībvalsts amatpersonas, kuras teritorijā notiek šāda pārbaude, ja attiecīgā dalībvalsts pieprasa, lai minētās amatpersonas sniegtu šādu palīdzību.
6. Pārbaudot, vai Savienības ražotājiem, kas ražo līdzīgus vai tieši konkurējošus ražojumus, pastāv nopietnas grūtības, kā minēts 1. punktā, Komisija attiecībā uz Savienības ražotājiem, ja attiecīgā informācija ir pieejama, cita starpā ņem vērā šādus faktorus:
 - tirgus daļa,
 - ražošana,
 - krājumi,
 - ražošanas jauda,

- jaudas izmantojums,
- nodarbinātība,
- imports,
- cenas.

7. Izmeklēšanu pabeidz sešu mēnešu laikā no šā panta 4. punktā minētā paziņojuma publicēšanas. Ārkārtas apstākļos Komisija ar īstenošanas aktu, kas pieņemts saskaņā ar 5. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru, var pagarināt minēto termiņu.
8. Trīs mēnešu laikā no izmeklēšanas pabeigšanas Komisija saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta šīs regulas 5. panta 2. punktā, ar īstenošanas aktu pieņem lēmumu par to, vai no jauna būtu jāievieš muitas nodokļi, kas parasti būtu piemērojami saskaņā Asociācijas nolīgumu. Minētais īstenošanas akts stājas spēkā viena mēneša laikā pēc tā publicēšanas.

Muitas nodokļus, kas parasti būtu piemērojami saskaņā ar Asociācijas nolīgumu, no jauna var ieviest uz tik ilgu laiku, cik nepieciešams, lai novērstu Savienības ražotāju ekonomiskā vai finanšu stāvokļa pasliktināšanos, vai uz laiku, kamēr pastāv šādas pasliktināšanās risks. Ja galīgi konstatētie fakti liecina, ka šā panta 1. punktā minētie nosacījumi nav ievēroti, Komisija pieņem īstenošanas aktu, ar ko izbeidz izmeklēšanu un procedūru. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta šīs regulas 5. panta 2. punktā.

9. Ja ārkārtas apstākļi prasa tūlītēju rīcību un izmeklēšana tāpēc nav iespējama, Komisija, iepriekš informējot 5. panta 1. punktā minēto Muitas kodeksa komiteju, var veikt visus vajadzīgos preventīvos pasākumus.

5. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz Muitas kodeksa komiteja, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013¹ 285. pantu. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp.).

6. pants

Tirdzniecības liberalizācijas pasākumu īstenošanas novērtējums

Komisijas gada ziņojumā par padziļinātas un visaptverošas brīvās tirdzniecības zonas īstenošanu iekļauj šajā regulā noteikto tirdzniecības liberalizācijas pasākumu īstenošanas rūpīgu novērtējumu un, ciktāl tas ir piemēroti, iekļauj novērtējumu par minēto pasākumu sociālo ietekmi Ukrainā un Savienībā. Komisijas tīmekļa vietnē dara pieejamu informāciju par ražojumu importu, kas veikts saskaņā ar 1. panta 1. punkta c) apakšpunktu.

7. pants

Pārejas noteikumi

Preferenciālus režīmus, kas minēti 1. panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā, piemēro ražojumiem, kuri ... [šīs regulas spēkā stāšanās diena] atrodas vai nu tranzītā no Ukrainas uz Savienību, vai Savienības muitas kontrolē, ar noteikumu, ka sešu mēnešu laikā no minētās dienas Savienības atbildīgajiem muitas dienestiem ir iesniegts attiecīgs pieprasījums.

8. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

1. Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
2. Šo regulu piemēro līdz ... [viens gads no šīs regulas spēkā stāšanās dienas].

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

...,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs / priekšsēdētāja*